

Regeringsrätten
RÄTTSFALL

Ersättningsanskaffning.

Besvär av hemmansägaren S. angående inkomsttaxering år 1949. — S. hade i juli 1948 för 2.000 kr inköpt gummihjul till en år 1946 anskaffad traktor. S. hade icke yrkat avdrag för inköp av traktorn, då någon motsvarighet till densamma tidigare icke funnits. Avdrag yrkades emellertid vid 1949 års taxering för inköp av gummihjulen med 1.200 kr, motsvarande värdet av en fullgod arbetshäst. S. åberopade nämligen, att han genom inköpet av gummihjulen kunnat varaktigt nedbringa antalet arbetshästar på sin jordbruksfastighet från tre till två. (Han hade i oktober 1947 sålt en häst.) TN och PN vägrade avdraget. KR: ej ändring. RR medgav avdraget. (RR:s utslag den 20/3 1953.)

Jordbruksinventarium av äldre typ har utbytts mot dylikt inventarium av modern typ. Avdrag för nyanskaffning synes numera kunna medgivas?

Besvär av TI angående dödsboets efter hemmansägaren A. inkomsttaxering år 1950. — Dödsboet hade å sin jordbruksfastighet utrangerat en ar-

betsvagn av äldre modell med järnhjul och i stället för 925 kr anskaffat en modern arbetsvagn med gummihjul. Avdrag yrkades för beloppet 925 kr. TN medgav avdrag med endast 400 kr, motsvarande beräknad kostnad för en vagn med järnhjul. PN medgav emellertid avdrag med 925 kr, enär vagnar av den utrangerade typen icke utan beställning funnes att tillgå i allmänna marknaden och anskaffningskostnaden därför beräknades uppgå till yrkat belopp. TI klagade hos KR och åberopade intyg utvisande, att arbetsvagnar med järnhjul kunde anskaffas för priser mellan 290 och 395 kr. KR: ej ändring (en ledamot ville bifalla). RR: ej ändring, enär det numera kan anses vara inom jordbruket normalt att gummihjulsvagn anskaffas såsom ersättning för en eller flera äldre järnhjulsvagnar och, i förekommande fall, andra körredskap av äldre typ samt vid detta förhållande sådant ersättningsköp varom i målet är fråga, ändå att det förutsatt viss kostnadsökning, icke bör till någon del anses hänförligt till nyuppsättning. (RR:s utslag den 20/3 1953.)

Ersättning för rörelses upphörande.

Besvär av f. d. landsfiskalen G. angående inkomsttaxering år 1948. — G. hade sedan 1939 tillsammans med annan person drivit rörelse, som bestod i försäljning av gjutsand från en den senare tillhörig jordbruksfastighet. Enligt avtal mellan G. och hans kompanjon, slutet på 15 år, skulle kompanjonen, därest fastigheten försålles före avtalstidens utgång och avtalet därigenom hävdes till G. utbetala ersättning med 5.000 kr för minskad inkomst. Under år 1947 erhöll G. på grund av avtalet 5.000 kr. PN upptog beloppet till beskattning. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/5 1953.)

Ersättning för frånträdande av nyttjanderätt till rörelse.

Besvär av köpmannen R. angående inkomsttaxering år 1948. — R., som hade arrenderat ett andelsmejeri för tiden den 1/8 1940—den 31/7 1951, överlät under 1947 sitt arrendekontrakt till annat företag för 21.000 kr. Därav utgjorde 5.000 kr ersättning för goodwill, 5.000 kr förmedlingsersättning och 11.000 kr ersättning för arrendets frånträdande. PN upptog beloppet 11.000 kr till beskattning såsom intäkt av rörelse. R. klagade och yrkade nedsättning av taxeringarna med 11.000 kr enär beloppet utgjorde del av köpeskilling. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 25/3 1953.)

Kostnad för övertagande av hyresrätt.

Besvär av Aktiebolaget Pettersson & Katz angående inkomsttaxering år 1950. — Bolaget, som bedrev herre-

kiperingsrörelse med herrskrädderi, övertog under år 1949 en intilliggande kafé- och matserveringsrörelse jämte lokaler och inventarier för en köpeskilling av 19.000 kr. Syftet med övertagandet var för bolaget att få taga i anspråk de sistnämnda lokalerna, vilka gränsade till den lokal, däri bolagets rörelse bedrevs. Beloppet 19.000 kr bokfördes till 3.000 kr på inventariers konto och till 16.000 kr på omkostnaders konto. TN medgav bolaget avdrag för beloppet 16.000 kr. TI yrkade emellertid hos PN, att beloppet måtte återföras till beskattning. TI åberopade RÅ 1947 not. 949, enligt vilket rättsfall Nya Teatern i Stockholm, som utvidgat sin foyer genom att övertaga hyresrätten — inklusive pilsnerrättigheterna —, icke erhållit avdrag för ersättning till kaféägaren, 10.000 kr. PN biföll TI:s yrkande. — Hos KR yrkade bolaget, att TN:s beslut måtte fastställas. Bolaget hade varit i behov av ifrågavarande lokaler och utgiften måste betraktas som en hyreskostnad i bolagets rörelse. Det av TI åberopade rättsfallet vore icke tillämpligt, då pilsnerrättigheterna medföljt lokalen. — KR: ej ändring. — RR förklarade emellertid ifrågavarande utbetalning å 16.000 kr utgöra för bolaget avdragsgill omkostnad i dess rörelse och medgav således avdraget. (RR:s utslag den 27/3 1953; en ledamot — Jarnerup — ansåg dock avdrag ägt åtnjutas endast i form av avdrag för värdeminskning i den mån värdet av rättigheten (hyresrätten) kunnat anses begränsat till viss tid men, då av utredningen icke framgick, att bolaget varit berättigat till avdrag: ej ändring.)

Bidrag till täckande av föregående års förlust.

Besvär av Norderöns Rederiaktiebolag angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget hade under år 1947 uppburet två bidrag om tillhoppa 5.500 kr, avsedda att täcka under 1946 uppkommen förlust i den fartygstrafik, som upprätthållits av bolaget å Storsjön mellan Norderön och fastlandet. Det ena bidraget hade utgått som statsbidrag och det andra hade utbetalats av vissa vattenregleringsavgifter. I 1947 års vinst- och förlustkonto hade bidragen upptagits såsom inkomst men å andra sidan hade den från år 1946 inbalanserade förlusten utbalanserats med ett 5.500 kr lägre belopp, varför 1947 års resultat icke påverkats av bidragen. I 1947 års deklaration uppgav bolaget ett underskott å 3.002 kr. PN, som ansåg beloppet 5.500 kr utgöra för bolaget skattepliktig inkomst, taxerade bolaget för 2.490 kr (5.500 — 3.002 = 2.498). KR: ej ändring. RR undanröjde taxeringarna, enär, enligt vad i målet blivit upplyst, omförmälda båda belopp å tillhoppa 5.500 kr utanordnats till bolaget för att därmed till motsvarande belopp skulle täckas under år 1946 i bolagets rörelse uppkommen förlust, samt vid sådant förhållande dessa belopp icke kunde anses hava utgjort för bolaget skattepliktig intäkt. (RR:s utslag den 19/3 1953.)

Engångsersättning för avstående av rätt till undantagsförmåner.

Besvär av änkefru N. angående inkomsttaxering år 1947. — Fru N. hade år 1937, då hennes son övertagit en fastighet, som mannen tidigare ägt,

tillförsäkrats vissa undantagsförmåner. Under år 1946 överenskoms att fru N. i stället skulle erhålla en engångsersättning å 10.300 kr. TN upptog detta belopp till beskattning. Fru N. klagade hos PN. TI hemställde om avslag. Enligt 31 § kommunalskattelagen vore undantagsförmån likställd med inkomst av tjänst och detta oavsett om förmånen utginge periodiskt eller ej. TI hänvisade till RÅ 1925 not. 68, enligt vilket rättsfall en person beskattats för i förskott uppburen lön. PN fastställde TN:s beslut. — KR fann icke skäl bifalla klagandens besvär. — RR förklarade, att ifrågavarande belopp, 10.300 kr, icke kunde anses hava utgjort för fru N. skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 27/3 1953.)

Anm.: Jämför RÅ 1951 not. 88, där köpare av jordbruksfastighet vägrats avdrag för belopp, varmed han avlöst till säljaren tidigare utfästa undantagsförmåner.

Periodiskt understöd från fränsild make.

Besvär av fru S. angående inkomsttaxering år 1950. — Genom ett den 27/11 1944 mellan fru S. och hennes dåvarande man direktören L. med avseende å förestående hemskillnad och äktenskapsskillnad träffat avtal bestämdes bl. a., att L. skulle såsom bidrag till hennes underhåll utgiva — förutom visst engångsbelopp och vissa för månad så länge hon levde ogift utgående belopp — däres hon inginge nytt gifte inom fem år efter det hennes äktenskap med L. upplösts, 15.000 kr för år under de första kalenderåren efter det år, varunder hon trätt i

nytt äktenskap. — Sedan därefter hemskillnad och äktenskapsskillnad kommit till stånd ingick klaganden den 16/7 1947 äktenskap med S. — Vid tax. 1950 uppgav fru S., att hon under beskattningsåret uppburit ett belopp av 15.000 kr i enlighet med avtalet men bestred att detta belopp utgjorde för henne skattepliktig inkomst. Hon hävdade nämligen att beloppet utgjorde avbetalning å ett med skadestånd jämförligt belopp som skulle utgå på grund av äktenskapets upplösning såsom kompensation för vissa av henne gjorda eftergifter. Hon åberopade bl. a., att hon på grund av äktenskapsförord som hon förmåtts ingå under äktenskapet med L. icke hade någon giftorätt i L:s avsevärda förmögenhet, som förvärvats under äktenskapets bestånd. — PN ansåg beloppet 15.000 kr utgöra icke skattepliktig inkomst men inräknade i stället i hennes förmögenhet ett belopp av 45.000 kr, motsvarande hennes fordran enligt ovannämnda avtal å ersättning av L. under åren 1950—1952. — Häröver klagade TI hos KR, som förklarade beloppet 15.000 kr utgöra för fru S. skattepliktig inkomst, enär det måste anses utgöra bidrag till hennes underhåll. Å andra sidan nedsattes förmögenhetstaxeringen med 45.000 kr. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/3 1953.)

Anm.: Jämför RÅ 1930 not. 343 (skadestånd vid äktenskapsskillnad har ansetts utgöra icke skattepliktig inkomst) och RÅ 1941 ref. 54 (underhållsbidrag till hemskild make, vilket bestämts att utgå en gång för alla, har icke heller ansetts utgöra skattepliktig inkomst). Se även RÅ 1952 not. 14, för vilket fall redogjorts i denna tidskrift årgång 1952 s. 171—172

Förvärv genom arv eller köp? Brandskadeersättning vid beräkning av realisationsvinst.

Besvär av åkeriägaren P. angående inkomsttaxering år 1946. — P., som till 1/8 var delägare i dödsboet efter sin fader, köpte år 1939 av dödsboet en jordbruksfastighet för 34.000 kr. År 1944 brunno åbyggnaderna. P. erhöll 14.000 kr i brandskadeersättning. År 1945 såldes fastigheten som den var utan åbyggnader för 58.500 kr. Hos TN hävdade P. att någon skattepliktig realisationsvinst icke uppkommit genom försäljningen. Förvärvet hade nämligen enligt P. även om det skett i form av köp i själva verket skett genom ett arvskifte. — TN beskattade emellertid P. för realisationsvinst till ett belopp av 33.250 kr (försäljningspris jämte brandskadeersättning, 72.500 kr, minskat med inköpspris, 34.000 kr, och vissa kostnader, 500 kr; i enlighet därmed framkommen vinst, 38.000 kr, reducerades därefter med 1/8, som P. ansågs ha erhållit i arv, eller med 4.750 kr). — PN fastställde TN:s beslut. — KR beräknade realisationsvinsten sålunda:

Försäljningspris	58.500
Avgår:	
Inköpspris	34.000
Ärvd del: 1/8 av 34.000	4.857
Reducering härav m. h. t. de nedbrunna byggnaderna:	
14.000	
$\frac{14.000}{14.000 + 58.500} \times 38.857$	7.503
	31.354
Kostnader	500 31.854
Realisationsvinst	26.646 kr.

RR fann ej skäl göra annan ändring än att den av KR beräknade realisationsvinsten nedsattes med en åttondel till 23.315 kr. (RR:s utslag den 24/4 1953.)

Skattskyldighet för förmögenhet.

Besvär av f. d. hovrättssekreteraren A. angående A:s taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1948. — TN inräknade vid uppskattning av A:s förmögenhet värdet av aktier, vilkas avkastning A: jämlikt testamente ägde disponera under sin livstid men till vilka äganderätten genom testamentet tillagts en son till A. TN åberopade 13 § d) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, enligt vilket författningsrum med ägare av förmögenhet likställes den, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillagts någon hans avkomling. A. ansåg sig vara skattskyldig endast för avkastningen och åberopade 9 § 2 mom. c) nämnda förordning (såsom tillgångar vid förmögenhetsberäkningen upptagas icke bl. a. rätt till annan ränta, avkomst eller förmån än i b) avses, därest densamma är bestämd att tillgodonjutas för den berättigades livstid samt värdet av vad han årligen må i sådant avseende åtnjuta understiger 1.000 kr). PN ansåg A. icke vara skattskyldig för förmögenhetsvärdet av ifrågakvarande aktier och biföll därför A:s talan. Här-

över klagade TI hos KR, som fastställde TN:s beslut. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 25/3 1953.)

Sam- eller särtaxering? Fördyrade levnadskostnader.

Besvär av fru C. angående inkomsttaxering år 1949. — Fru C:s man, som var officer, transporterades i oktober 1947 från Stockholm till Luleå. På grund av svårigheter att få familjebostad i Luleå kvarbodde fru C och makarnas dotter i Stockholm, där fru C. hade arbetsanställning. Mannen fick omplaceringstraktamente med 8 kr om dagen till den 5/4 1948. Först den 22/6 1949 flyttade fru C. och dottern till Luleå. — Hos TN yrkade fru C. avdrag för väsentligt fördyrade levnadskostnader under tiden den 5/4—31/12 1948 med 2.160 kr efter 8 kr för dag. TN vägrade avdraget men taxerade fru C. såsom ensamstående skattskyldig. Hos PN yrkade fru C. att hon måtte erhålla avdraget. TI hemställde om avslag och yrkade därjämte att fru C. skulle samtaxeras med mannen. PN följde TI:s förslag. KR: ej ändring. Fru C. fullföljde sin talan hos RR och yrkade i andra hand särtaxering. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/5 1953.)